

HODNOTENIE VPLYVU DAŇOVEJ REFORMY DANE Z PRIDANEJ HODNOTY NA ŠTÁTNY ROZPOČET SLOVENSKEJ REPUBLIKY

EVALUATION OF THE VALUE ADDED TAX REFORM IMPACT ON THE STATE BUDGET OF THE SLOVAK REPUBLIC

Angelika Kútna – Norbert Gyurián – Zoltán Šeben

Abstract:

The Slovak Tax reform in 2004 had jointed European Union requests with the needs and real conditions of Slovak economy. It had the big influence on value added taxation principals. The basic goal of this reform was creation business and investment friendly environment for both individuals and companies through elimination existing weaknesses and inefficiencies in the tax law. This goal should be achieved by changing the tax burden from direct to indirect taxes, i.e. changing taxation of production to taxation on consumption. The new Act No. 222/2004 Coll. on Value Added tax as amended has also brought the negative aspects. The main aim of the paper is the evaluation of Slovak tax reform impact on State budget revenues. The paper also deals with the value added tax frauds and evasions. The first part of the article provides a theoretical framework, which creates the basis for further analysis. It also provides detailed information, which in enables comparison the number and structure of state budget value added tax revenues in the period 2005-2016. In the remaining part of the article we have analysed significant elements of not legal tax optimization (tax evasion). The main aim of the paper is to suggest possible measures at his area.

Key words: tax, state budget, value added tax

JEL Code: H25 Business Taxes and Subsidies

Abstrakt

Daňová reforma v Slovenskej republike v roku 2004 skĺbila v sebe požiadavky Európskej únie s potrebami a reálnymi podmienkami ekonomiky Slovenska. Výrazným spôsobom zmenila najmä princípy zdaňovania daňou z pridanej hodnoty. Základným cieľom reformy bolo vytvorenie priaznivého podnikateľského prostredia. Tento cieľ mal byť dosiahnutý aplikáciou jednoduchých zásad, medzi inými presunom daňového bremena

z priamych daní na nepriame dane. Aplikácia zákona č.222/2004 Z.z. o dani z pridanej hodnoty v praxi so sebou priniesla aj negatívne javy. Príspevok sa zameriava na hodnotenie dopadu daňovej reformy, konkrétne zákona o dani z pridanej hodnoty na príjmy štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Ďalej je v príspevku hodnotený sprievodný negatívny jav, daňové podvody v oblasti dane z pridanej hodnoty. Prvá časť článku formuluje teoretický rámec, ktorý je východiskom pre ďalšiu analýzu. Poskytuje podrobné informácie umožňujúce porovnať vývoj počtu a štruktúru daňových príjmov, podrobne sú analyzované príjmy štátneho rozpočtu tvorené daňou z pridanej hodnoty v období rokov 2005-2016. V závere príspevku sú hodnotené významné prvky nelegálnej daňovej optimalizácie. Cieľom príspevku je navrhnúť možné opatrenia v tejto oblasti.

Kľúčové slová : daň, štátny rozpočet, daň z pridanej hodnoty

JEL Code: H25 Business Taxes and Subsidies

Úvod

Dane sú definované ako povinné platby určované štátom, platené daňovými poplatníkmi do štátneho rozpočtu vo vopred stanovenej výške a termínoch [9]. Rozhodujúcu časť príjmov štátneho rozpočtu takmer každého štátu Európskej únie, Slovenská republika nie je výnimkou, tvoria príjmy dane z pridanej hodnoty. Táto daň je dominantnou aj z pohľadu obyvateľstva. Dôvodom je skutočnosť, že tým, že prispieva k príjmom verejného rozpočtu, zároveň tvorí najväčšiu časť daňového bremena domácností. Znižuje ich disponibilný príjem. V roku 2004 sa v Slovenskej republike uskutočnila daňová reforma. Jej cieľom malo byť zavedenie moderného daňového systému. Základom reformy bol presun daňového bremena z priamych daní na nepriame. Dôvodom tohoto presunu bolo tvrdenie, že nepriame dane sú z hľadiska výberu jednoduchšie. Ďalším dôvodom je negatívny vplyv priamych daní na ekonomický rast. Daň z príjmov právnickej osoby, tzv korporátna daň je najmenej stabilným príjmom štátneho rozpočtu a príjem z nej vo veľkej miere závisí od hospodárskeho cyklu krajiny [7]. Paradoxne, daň z príjmov fyzickej osoby zohráva významnú úlohu v napĺňaní príjmov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky [10]. Väčšina ekonómov verí že priame dane majú negatívnejší vplyv na ekonomický rast ako priame dane [2]. Tento predpoklad potvrdzujú viaceré štúdie ako [3],[11]. V predkladanom článku je hodnotené obdobie rokov 2005 až 2016, teda celé obdobie po daňovej reforme. Skúsenosti z praxe ako aj prezentované výsledky potvrdzujú skutočnosť, že výber dane z pridanej hodnoty je spojený s viacerými problémami. Ich dôsledkom je fakt, že napriek znižovaniu disponibilného príjmu domácností

nie všetok tento odčerpaný príjem tvorí príjem štátneho rozpočtu. A teda je opäť prerozdelený medzi domácnosti formou verejnej spotreby. Významnú časť toho príjmu odčerpávajú nadmerné odpočty a časť vratky DPH daňovým subjektom z iných členských krajín. Finančné správy a to nielen v Európskej únii, ale aj v ostatných členských krajinách OECD v súčasnosti riešia problémy týkajúce sa daňovej medzery [1]. Finančné toky, ktoré sú hlavnou príčinou vzniku daňovej medzery môžeme rozdeliť do dvoch hlavných kategórií – legálna optimalizácia dane a nelegálne znižovanie daňovej povinnosti (tzv. daňové úniky) [4], [6]. Jedným zo spôsobov ako tento negatívny jav čo najviac eliminovať je okrem zavedenia legislatívnych zmien zvýšenie dôrazu na daňovú kontrolu. Legislatívne zmeny sú determinované Smernicou Rady 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty Európskej únie. Nie je možné ich meniť bez súladu s touto smernicou. Základná myšlienka smernice spočíva v tom že daň patrí štátu kde je miesto konečnej spotreby. Akákoľvek forma diferenciácie nepriamych daní vytvára zároveň aj skreslenú alokáciu zdrojov zdanenia [5]. Najmä princíp že daň patrí štátu kde je miesto spotreby ako pri medzinárodných tak aj intrakomunitárnych obchodoch toto skreslenie minimalizuje [8]. Príjem štátneho rozpočtu, ktorý je výsledkom práce finančnej správy a teda v plnej miere ovplyviteľný je analyzovaný v ďalšej časti článku. V závere sú hodnotené jednotlivé faktory, ktoré vplyvajú na výsledok daňových kontrol a v konečnom dôsledku zvyšujú príjem štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

1 Vývoj daňových príjmov Slovenskej republiky

Príspevok sa v prvej časti zameriava na sledovanie a komparáciu vývoja daňových príjmov Slovenskej republiky. Tieto príjmy sú hodnotené v celom období členstva Slovenska v Európskej únii 2005-2016. Následne sú v článku hodnotené hlavné príčiny tohto vývoja. V článku sú prezentované parciálne analýzy daňových príjmov tvorených daňou z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), daňou z príjmov fyzických osôb (ďalej len „DPFO“) a daňou z príjmov právnických osôb (ďalej len „DPPO“). Okrem príjmov štátneho rozpočtu vybraných daňovými úradmi sú v článku hodnotené a porovnávané aj príjmy DPH vybrané colnými úradmi. Okrem príjmov tvorených vybranou a riadne zaplatenou DPH príspevok dokumentuje aj príjmy tvorené nálezmi z daňových kontrol na DPH a sankciami z týchto kontrol v závislosti od jednotlivých druhov nálezov. Následne sú v článku analyzované a hodnotené hlavné príčiny tohto nepriaznivého vývoja.

1.1 Zvolené metódy a dáta

Na sledovanie a komparáciu vývoja daňových príjmov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v hodnotenom období 2005 -2016 bol použitý aritmetický priemer, bázický index a koeficient rastu. Pomocou absolútnych a relatívnych ukazovateľov sú vyjadrené priemerné hodnoty vo zvolenom časovom rade (2005-2016). Prostredníctvom bázického indexu je vyjadrená zmena hodnôt absolútnych alebo relatívnych ukazovateľov v jednotlivých rokoch hodnoteného obdobia v porovnaní s rokom 2005, ktorý je východiskovým rokom (bázický rok). Prostredníctvom reťazového indexu je vyjadrená zmena hodnôt absolútnych alebo relatívnych ukazovateľov v jednotlivých rokoch hodnoteného obdobia v porovnaní s rokom predchádzajúcim.

Dosiahnuté výsledky, ich analýza a prezentácia vo forme tabuliek a grafov ako aj zhodnotenie vplyvu sú obsiahnuté v časti Výsledky a diskusia.

Údaje hodnotené v prvej časti príspevku boli získané z informačného systému Finančnej správy Slovenskej republiky za podmienky zachovania úplnej anonymity daňových subjektov. Údaje pre analýzu a hodnotenie vplyvu jednotlivých prvkov umožňujúcich nelegálnu optimalizáciu dane a teda determinujúcich výsledok vykonanej daňovej kontroly (krátenie dane na výstupe alebo neoprávnený nárok na daň na vstupe - ďalej len „Prvky“) boli získané z Finančnej správy Slovenskej republiky. Jednotlivé Prvky boli zvolené tak, aby pomohli čo najpresnejšie špecifikovať faktory ovplyvňujúce výšku nelegálnej daňovej optimalizácie v konečnom dôsledku aj príjmy štátneho rozpočtu. Boli zvolené na základe empirických poznatkov z praxe a opierajú sa o praktické skúsenosti 20 ročnej praxe jedného z autorov príspevku vo Finančnej správe Slovenskej republiky. Každý kontrolovaný daňový subjekt bol registrovaným platiteľom dane z pridanej hodnoty.

1.2 Výsledky a diskusia

Rozhodujúcu časť príjmov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (ďalej len „ŠR SR“) tvoria príjmy z dane z pridanej hodnoty. Jej dôležitosť z fiškálneho pohľadu je daná najmä jej vysokým podielom na celkových daňových príjmoch. Do ŠR SR prispieva viac ako všetky ostatné dane vyberané na území SR spolu. Jej podiel na celkových daňových príjmoch sa v sledovanom období pohyboval v intervale od 60,19% v poslednom roku hodnoteného obdobia po 69,80% v roku 2011. V priemere bol v sledovanom období podiel DPH na celkových daňových príjmoch 66,55 %.

Tab. 1: Daňové príjmy ŠR za obdobie rokov 2005 - 2010 v mil. €

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Daňové príjmy ŠR SR	9 092	10 229	11 397	12 756	11 624	10 659
z toho DPH	6 063	6 989	7 756	8 461	7 518	7 617
z toho DPFO	1 559	1 374	1 342	1 842	1 657	1 483
z toho DPPO	1 769	1 594	1 417	2 122	2 167	1 286
Podiel DPH v %	66,68	68,33	68,05	66,33	64,68	71,46

Skratky : ŠR SR – štátny rozpočet Slovenskej republiky, DPH – daň z pridanej hodnoty,

DPFO – daň z príjmov fyzickej osoby, DPPO – daň z príjmov právnickej osoby

Zdroj : Informačný systém Slovenskej republiky ISFS, výpočty autora

Tab. 2: Daňové príjmy ŠR za obdobie rokov 2011 - 2016 v mil. €

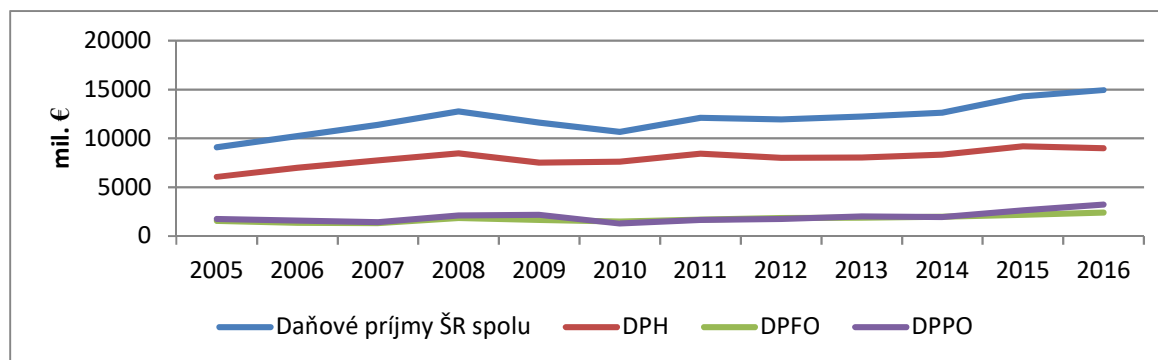
Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Daňové príjmy ŠR	12 093	11 952	12 253	12 620	14 318	14 944
z toho DPH	8 441	8 028	8 033	8 352	9 186	8 995
z toho DPFO	1 703	1 852	1 873	1 993	2 186	2 407
z toho DPPO	1 646	1 759	2 028	1 948	2 641	3 222
Podiel DPH na DP	69,80	67,17	65,56	66,18	64,16	60,19

Skratky : ŠR SR – štátny rozpočet Slovenskej republiky, DPH – daň z pridanej hodnoty,

DPFO – daň z príjmov fyzickej osoby, DPPO – daň z príjmov právnickej osoby

Zdroj : Informačný systém Slovenskej republiky ISFS, výpočty autora

Výška DPH uvedená v tabuľke 1 a tabuľke 2 predstavuje tú časť DPH, ktorú vybrali daňové úrady, je v nej zahrnutá riadne priznaná a zaplatená DPH ako aj sankcie pre platiteľov DPH spojené s jej správou a výberom (napr. pokuty za oneskorené podanie priznania k DPH, penále za oneskorenú úhradu vlastnej daňovej povinnosti na DPH). Ďalej sú v nej zahrnuté zaplatené nálezy z daňových kontrol na DPH a sankcie vyrubené platiteľom DPH po týchto daňových kontrolách.

Obr. 1: Vývoj výšky daňových príjmov v Slovenskej republike v rokoch 2005-2016

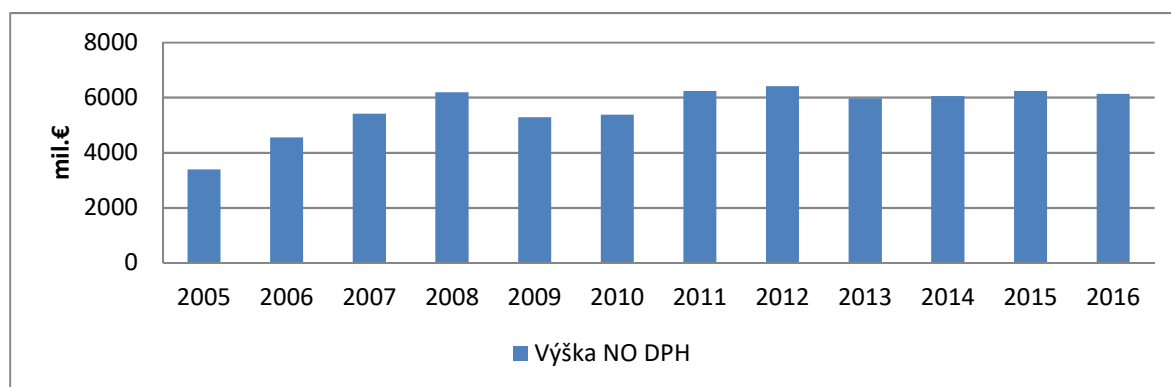
Skratky : ŠR SR – štátny rozpočet, DPH – daň z pridanej hodnoty, DPFO – daň z príjmov fyzickej osoby,

DPPO – daň z príjmov právnickej osoby

Zdroj : Informačný systém Slovenskej republiky ISFS, výpočty autora

Ako je zrejmé aj z obrázku 1 vývoj výšky daňových príjmov v Slovenskej republike je naviazaný najmä na výber DPH. V posledných rokoch sledovaného obdobia napriek poklesu výberu DPH celové daňové príjmy medziročne rástli. Príčina pokračujúceho priaznivého vývoja výšky daňových príjmov bola najmä v zlepšení výberu na dani z príjmov právnických osôb (ďalej len „DPPO“). V roku 2016 stúpol výber DPPO v medziročnom porovnaní o 581,3 mil. € (22%). V porovnaní s rokom 2014 stúpol výber o 1274 mil. € (65,43%). DPPO sa podieľala na pokračujúcej úspešnosti výberu daní nielen vďaka nárastu ziskovosti daňových subjektov ale aj vďaka zavedeniu niektorých legislatívnych zmien (primárne zavedenie daňovej licencie, sekundárne zavedenie kontrolných výkazov). Rastúci trend výberu daní sa priaznivo odzrkadlil aj na hrubom výnose dane. Hrubý výnos predstavuje výnos z daní znížený o výšku vrátených nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty (ďalej len „NO DPH“). Vývoj výšky NO DPH v sledovanom období dokumentuje obrázok č. 2. Výška vrátených NO DPH v sledovanom období a v medziročnom porovnaní rástla. Výnimku tvoria roky 2008 a 2009. Od roku 2013 najmä vďaka viacerým legislatívnym opatreniam v rámci Akčného boja proti podvodom na DPH sa podarilo tento trend zastaviť, resp. zmierniť. V priemere výška vrátených nadmerných odpočtov v sledovanom období predstavovala ročne čiastku 5 604,10 mil. €. Maximálne hodnoty od roku vstupu Slovenskej republiky dosiahla v roku 2012 a to 6416,01 mil. €.

Obr. 2: Vývoj výšky nadmerných odpočtov v Slovenskej republike v rokoch 2005-2016

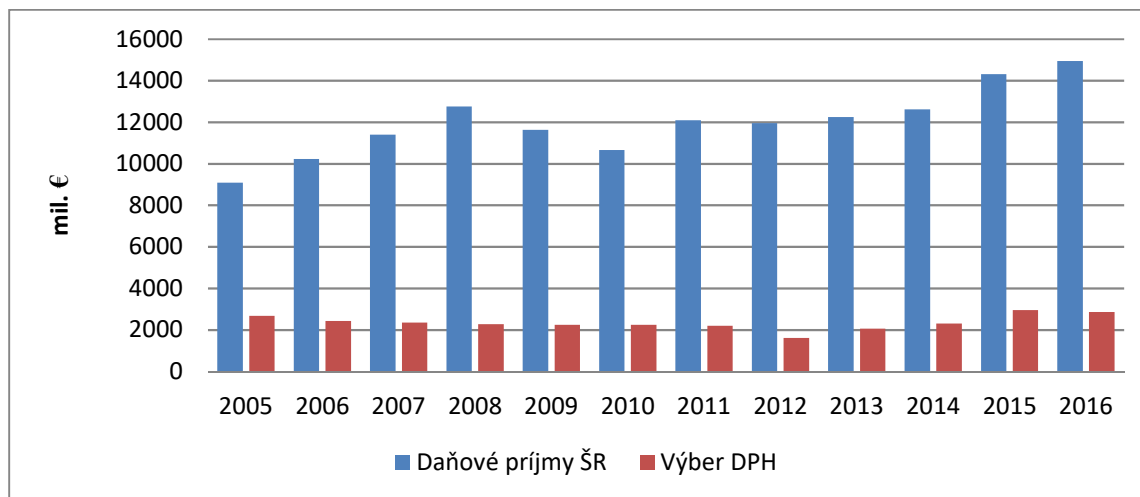

V absolútnom vyjadrení v porovnaní s bazickým rokom 2005 vzrástla výška vrátených NO DPH o 2740,34 mil. €. Priemerný ročný nárast bol 6,31 %.

Snahou finančnej správy je zachovať priaznivý výber DPH a s ním spojený priaznivý vývoj daňových príjmov. Jednou z ciest je aj postupné znižovanie vyplácaných NO DPH. Časť výšky vyplácaných NO ako napr. vrátenie NO zahraničným osobám uplatňujúcim reverze chargé závisí od vývoja ekonomiky ako celku a časť predstavujú aj neoprávnene nárokované

a vrátané NO DPH. S týmto problémom bojuje nielen Finančná správa Slovenskej republiky ale aj Európska únia ako celok.

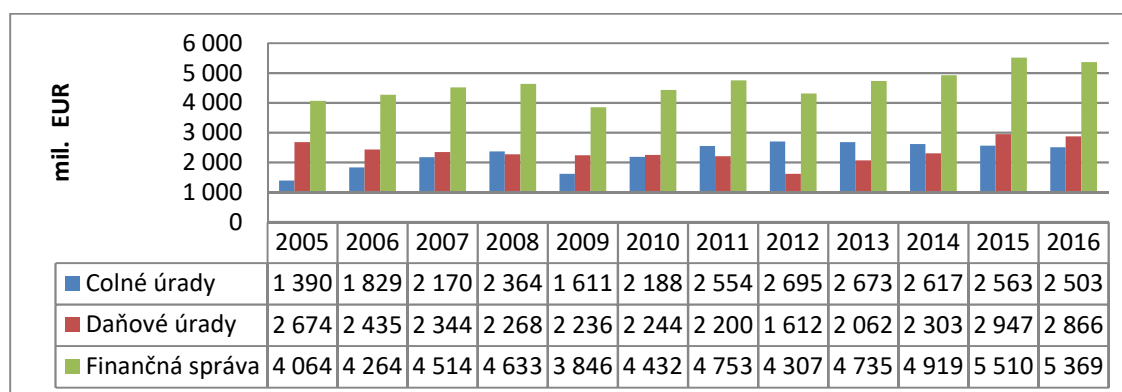
Obr. 3: Výška hrubého výnosu daní v Slovenskej republike v rokoch 2005-2016

Skratky : ŠR SR – štátny rozpočet Slovenskej republiky, DPH – daň z pridanej hodnoty,
Zdroj : Informačný systém Slovenskej republiky ISFS, výpočty autora

Na výbere DPH do štátneho rozpočtu sa v sledovanom období významne podieľali aj colné úrady. Do roku 2011 samostatne, od roku 2012 ako súčasť Finančnej správy Slovenskej republiky. Kým výšku výnosu DPH vybranej daňovými úradmi je možné vo významnej miere ovplyvniť legislatívnymi zmenami, alebo činnosťou kontrolných orgánov daňovej správy, výšku DPH vybranej colnými úradmi už nie. Výška tejto DPH závisí predovšetkým od rôznych faktorov medzinárodného obchodu akými sú oslabenie (posilnenie eura), znižovanie (zvyšovanie) cien významných komodít ako ropa a oceľ na svetových trhoch a pod. Ako je zrejme aj z obrázku 4 výška výnosu z DPH vybranej colnými a daňovými úradmi je porovnateľná.

Obr. 4: Výška výnosu DPH v Slovenskej republike v rokoch 2005-2016

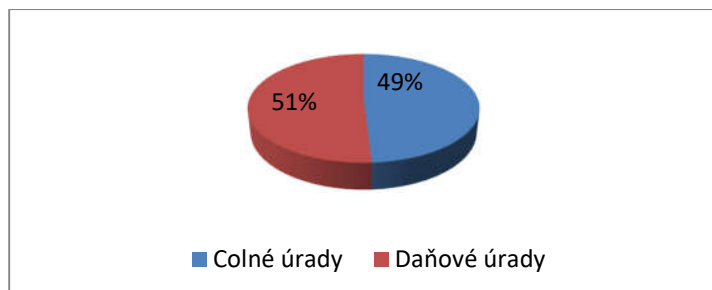

Skratky : DPH – daň z pridanej hodnoty

Zdroj : Informačný systém Slovenskej republiky ISFS, výpočty autora

Ak uvažujeme s metodikou hrubého výnosu daní, teda príjmov z DPH ponížených o poukázané nadmerné odpočty tak z titulu výberu DPH prispievajú daňové aj colné úrady približne rovnakou mierou.

Obr. 5: Porovnanie výnosu DPH daňovými a colnými úradmi v Slovenskej republike za obdobie 2005-2016

Zdroj : Informačný systém Slovenskej republiky ISFS, výpočty autora

Systém výberu DPH colnými úradmi je pomerne jednoduchý a efektívny. Výber DPH daňovými úradmi sa po roku 2004 (vstup Slovenska do Európskej únie a zmena pravidiel výberu DPH) skomplikoval. Najmä systém reverse charge so sebou priniesol zvýšené riziko daňových podvodov v snahe daňových subjektov optimalizovať si svoje daňové povinnosti.

V nasledujúcich tabuľkách č.3 a č.4 sú uvedené nálezy z daňových kontrol na dani z pridanej hodnoty za sledované obdobie. Z hľadiska príjmov štátneho rozpočtu predstavujú významnú položku nielen v absolútnom vyjadrení. Tým že daňová kontrola nielen dorubí daň ale aj preruší činnosť rôznych podvodných reťazcov plní aj preventívnu funkciu.

Tab. 3 : Objem nálezov z DK na DPH za obdobie rokov 2005 – 2010 v tis. €

Roky	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Dodatočne vyrubená daň	121 184	130 336	156 799	180 692	238 695	148 449
Krátenie NO DPH	26 700	18 981	28 736	40 185	35 796	56 416
Určenie VDP	3 831	3 128	3 490	4 569	25 038	56 346
Sankcie	6 622	7 665	11 714	17 442	5 090	5 460
Spolu	158 337	160 109	200 739	242 889	304 619	266 671

Skratky : DK – daňová kontrola, DPH – daň z pridanej hodnoty, NO DPH – nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty, VPD – vlastná daňová povinnosť

Zdroj : Výpočty autora

Tab. 4 : Objem nálezov z DK na DPH za obdobie rokov 2011 – 2016 v tis. €

Roky	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dodatočne vyrubená daň	344 617	172 015	241 878	194 305	388 832	312 580
Krátenie NO DPH	79 822	88 628	100 365	99 710	72 053	71 823
Určenie VDP	79 510	43 104	31 057	39 557	38 500	37 821
Sankcie	15 805	464	5 869	7 385	17 416	19 667
Spolu	519 754	304 211	379 169	340 957	516 801	441 891

Skratky : DK- daňová kontrola, DPH – daň z pridanej hodnoty, NO DPH – nadmerný odpočet na dani z pridanej hodnoty, VPD – vlastná daňová povinnosť

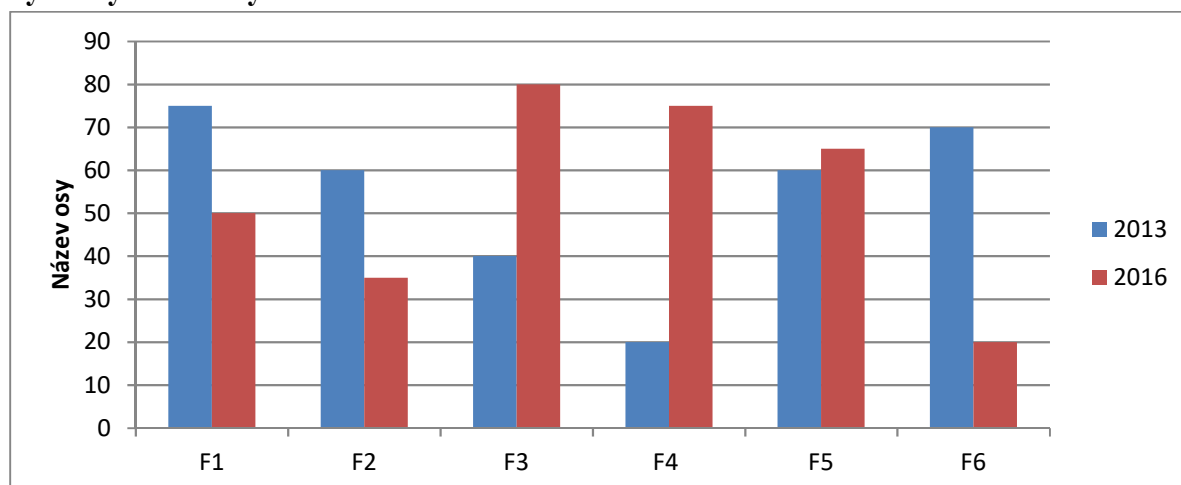
Zdroj : Výpočty autora

Prvky umožňujúce nelegálnu optimalizáciu dane a teda determinujúce výsledok vykonanej daňovej kontroly (krátenie dane na výstupe alebo neoprávnený nárok na daň na vstupe) možno na základe empirických poznatkov z praxe zoradiť do nasledujúcich kategórií :

- F1 Faktúry na vstupe znejúce na nekontaktnú spoločnosť
- F2 Faktúry na vstupe preukázané zneužitie obchodného mena
- F3 Doklady z elektronickej registračnej pokladnice (ďalej len“ERP“) nepredložené pri kontrole
- F4 Doklady z ERP - preukázané zneužitie obchodného mena
- F5 Krátenie tržby z ERP
- F6 Nepriznané príjmy predaj tovarov/služieb.

Sú to základné kategórie, v ďalšom výskume by bolo vhodné ich popísať a kategorizovať detailnejšie. Obrázok č.6 prezentuje frekvenciu výskytu jednotlivých Prvkov zistených počas daňových kontrol. Zvolené obdobia 2013 a 2016 dokumentujú početnosť týchto zistení vo vybraných daňových kontrolách pred zavedením kontrolných výkazov a po ich zavedení. Aj z týchto výsledkov je zrejmá pomerne vysoká úspešnosť tohto opatrenia vlády Slovenskej republiky v boji proti daňovým podvodom. Je z nich však vidieť aj skutočnosť že daňové podvody boli eliminované ale nie zastavené. Pre ilustráciu uvádzame údaje z januára 2014. Za toto zdaňovacie obdobie bolo prijatých 100 995 kontrolných výkazov Z nich 70 974 bolo bez chyby. Zvyšnú časť riešila Finančná správa Slovenskej republiky.

Obr. 6: Porovnanie výskytu prvkov nelegálnej daňovej optimalizácie DPH vo vybraných daňových kontrolách v rokoch 2013 a 2016.

Legenda : F1- Faktúry na vstupe znejuce na nekontaktnú spoločnosť, F2- Faktúry na vstupe preukázané zneužitie obchodného mena, F3- Doklady z ERP nepredložené pri kontrole, F4 – Doklady z ERP - preukázané zneužitie obchodného mena, F5 - Krátenie tržby z ERP, F6 - Nepriznané príjmy predaj tovarov/služieb
Zdroj : Výpočty autora

Záver

Daň z pridanej hodnoty tvorí významnú časť príjmov štátneho rozpočtu. Jednou z ciest ako tieto príjmy ďalej zvyšovať a nepreniesť daňové bremeno na obyvateľstvo je boj proti daňovým podvodom. Účinným opatrením vlády Slovenskej republiky bolo zvedenie kontrolných výkazov. Ako dokazujú aj výsledky prezentované v článku, výrazným spôsobom, vďaka ich zavedeniu, bola opäť zvýšená úspešnosť a efektivita daňových kontrol. Jedným z faktorov, ktoré prispeli k tomuto pozitívnemu trendu bola eliminácia možnosti uplatňovať si právo na odpočet dane z fiktívnych faktúr znejujúcich na nekontaktné, resp. neexistujúce firmy. Analýzy prezentované v článku ďalej preukázali, že sa naopak zvýšil počet neoprávnených nárokov na základe fiktívnych dokladov z elektronických registračných pokladníc.

Referencie

- [1] Angeles, Castro. Gerardo, Ramirez. Camarillo, Diana Berenice. “Determinants of Tax Revenue in OECD Countries over the Period 2001–2011.” *Contaduría y administración*, Vol. 59, No. 3, 2014.
- [2] Borys, Pawel. Cizkowitz, Piotr. Rzońca, Andrzej. “Panel Data Evidence on the Effects of Fiscal Policy Shocks in the EU New Member States.” *Fiscal Studies*, Vol. 35, No. 2, 2014, p. 189-224.

- [3] Gemmell, Neil. "Government size, fiscal policy and the level and growth of output." : *A review of recent evidence, Journal of the Asia Pacific Economy*, Vol. 18, No.2, 2013, p. 203-229
- [4] Gemmell, Neil. Hasseldine, John. "Taxpayers' Behavioural Responses and Measures of Tax Compliance 'Gaps': A Critique and a New Measure." *Fiscal Studies*, Vol. 35 No. 3, 2014
- [5] Jensen, Jesper. Tarr, David. "Deep Trade Policy Options for Armenia: The Importance of Trade Facilitation, Services and Standards Liberalization." *Economics*, Vol. 6, No.1, 2012, p. 1-54.
- [6] Machová, Zuzana. Kotlán, Igor. "Do taxes matter for long-run growth? Still an actual problem of fiscal policy." *Actual Problems of Economics*, No. 7, 2014, p. 418-428
- [7] Miller, Helen. Pope, Thomas. "Corporate Tax Changes under the UK Coalition Government (2010-15)." *Fiscal Studies*, Vol. 36, No. 3, September 2015, p. 327-347
- [8] Robson, Peter. "The Economic of International Integration." 3rd Edit. Allen and Unwin. London, 1987.
- [9] Sopková, Eva. Raškovská, Katarína. "Daňové úniky v oblasti dane z pridanej hodnoty v podmienkach Slovenskej republiky." *Acta academica karviniensia*, Vol. 15, 2013, p. 147-158.
- [10] Sopková, Eva. Raškovská, Katarína. "The Implementation of the Concept of Corporate Social Responsibility in the Area of Income Tax in the Slovak Republic." *E+M. Ekonomie a Management*, Vol. 15, No. 2, 2012, p. 125-139.
- [11] Surugiu, Marius Razva., and Surugiu Camelia. "Tax competition, harmonization and development Challenges and consequences." *Argumenta Oeconomica*, Vol.1, 2012, pp. 139-154

Contact

Angelika Kútna

J. Selye University, Faculty of Economics, Management Department

Bratislavská cesta 3322, 94501 Komárno, Slovak Republic

angelika.kutna@gmail.com

Financial Directorate of the Slovak republic

Norbert Gyurián

J. Selye University, Faculty of Economics, Management Department

Bratislavská cesta 3322, 94501 Komárno, Slovak Republic

gyuriann@ujs.sk

Zoltán Šeben

J. Selye University, Faculty of Economics, Management Department

Bratislavská cesta 3322, 94501 Komárno, Slovak Republic

sebenz@ujs.sk